
Wyprawa N.E. 1945

prokurator
Kronoswiska
Stowarzyszenie

+ 1944 fot. (org.)

AK
W-wo
Miasto

ROWIŃSKA Aleksandra

zam. Konnowka (1843)

pn. "Teresa"

Wyprawa
1.25.80
Konnowka

2591/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — ROWIŃSKA Aleksandra
zam. Kossowska

2591 | WSK

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.
- III/5 – inne...

IV. Korespondencja

zob. T: 2590/WSK Rowińska Jedynka

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]

VI. Fotografie ✓

II RELACJA WKASCIWA

- Biogram oprac. przez E. Krasnowską, W-wa 2001, mps / ksewo/, k.1, s.12
- Biogram oprac. przez E. Krasnowską, W-wa 2001, mps / ksewo/, k.1, s.3-4

Biogram

I 1111

Mszarka

Aleksandra Kossowska z d. Rowińska, pseud. "Teresa", "Ola"

ur. 21.IV. 1921 w Suwałkach - poległa 26.VIII.1944 w Powsta-
niu Warszawskim na Starym Mieście.

Ojciec: Aleksander Rowiński, oficer WP, major II Pułku Ułanów
Grochowskich, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej 1920 r.,
trzykrotnie ranny, trzykrotnie odznaczony KW. Od 1921 r. za-
stępca dowódcy I Pułku Szwoleżerów w Warszawie. Zmarł w 1923 r.

Matka: Janina Rowińska z Katterfeldów; w maju 1941 aresztowa-
na przez Gestapo, po śledztwie wywieziona w listopadzie 1942 do
Oświęcimia, zmarła w obozie 21. XI. 1942 r.

Aleksandra w 1939 r. ukończyła liceum Gepnerówny w Warsza-
wie; należała do harcerstwa. W konspiracji od 1940 r. wraz
z matką; początkowo w grupie Wacława Drojanowskiego, zajmującej
się zabezpieczaniem walorów Skarbu RP. Po aresztowaniu matki
musiała się ukrywać razem z bratem - oboje poszukiwani przez
Gestapo. Pewien czas przebywała poza Warszawą. W 1943 r. za-
przysiężona w AK przed odbyciem kursu sanitarnego - szczegóły
jej działalności konspiracyjnej nie są znane. W końcu 1943 r.
poślubiła Stanisława Kossowskiego, również żołnierze AK.
Po wyspie w swojej komórce musiała pozrywać kontakty konspi-
racyjne. Wiosną 1944 r. nawiązała kontakt z Ewą Orlikowską i
przyłączyła się do patrolu sanitarnego "Ewy-Marii" w Kompanii
Harcerskiej batalionu "Gustaw" NOW-AK. Ponownie zaprzysiężona
wraz z nowozwerbowanymi sanitariuszkami i żołnierzami Kompanii
Harcerskiej przez por. "Kostkę" - Wojciecha Pszczółkowskiego
w lipcu 1944. Od 1.VIII.1944 do 14.VIII brała udział we wszyst-
kich pracach i akcjach patrolu, po czym na apel Doktora "Morwy"
- Tadeusza Pogórskiego zgłosiła się do pracy w szpitalu batalio-
nu "Gustaw" przy ul. Kilińskiego 375. Ochotniczo podjęła się
opieki nad chorymi na czerwonkę i obsługi kuchni dietetycznej.

I/112

W dniu 26.VIII.1944 zasypana w pokoju rannych sanitariuszek przy Kilińskiego 3/5, w którym się wówczas znajdowała. Spod gruzów zwalonego dwiema bombami lotniczymi 4-piętrowego skrzydła domu udało się wydobyć trzy sanitariuszki - pięć^{ich} oraz ranny harcerz zginęło.

W maju 1945 r. rodzinom i koleżankom zasypanych udało się wydobyć szczątki poległych, pochowane następnie na kwaterze batalionu "Gustaw" na Powązkach Wojskowych.

Przez cały czas swego uczestnictwa w patrolu sanitarnym i w załodze szpitala powstańczego Aleksandra Kossowska odznaczała się wielką ofiarnością, odwagą, pracowitością i zrównoważeniem. Poległa na posterunku.

W Powstaniu poległ również mąż Aleksandry - Stanisław Kossowski, kpr. "Bratek", walczący na Mokotowie.

Brat Aleksandry Rowińskiej-Kossowskiej Leon Rowiński uczestniczył w partyzantce BCH na Zamojszczyźnie, po czym aresztowany tuż po wojnie przez UB został wywieziony na Ural. Wrócił po trzech latach i dopiero wtedy dowiedział się o śmierci siostry.

8.V.2001r.

Elżbieta Kwasonowska

opracowała Elżbieta Orlikowska - Kwasonowska
na podstawie informacji ogólnobiograficznych
uzyskanych od brata Aleksandry Kossowskiej -
Leona Rowińskiego, w 1997r. oraz własnych
wiadomości.

Przekazane dla Fundacji AK w Toruniu - 18.V.2001.
EK

Aleksandra Kossowska, z d. Rowińska, pseudonim "Teresa", "Cisza", "Łączka". Ur. 21.IV.1921 w Suwałkach - ^{le}poległa 26.VIII.1944 w Warszawie, zasypana w szpitalu bat. "Gustaw" ICW - AK przy ul. Kilińskiego 3/5.

Po wyspie w swojej komórce konspiracyjnej "Teresa" musiała pozrywać kontakty, a chcąc nadal brać udział w działalności podziemnej, zwłaszcza wobec zbliżającego się Powstania, skontaktowała się w maju ^(2 przy wrześniu?) 1944 r. z Ewą Orlikowską i przyłączyła do organizowanej przez nią grupy sanitarnej przy Kompanii "Harcerskiej" batalionu "Gustaw". Zaprzysiężona wraz z now^ozwerbowanymi koleżankami i kolegami przez dowódcę Kompanii "Harcerskiej" por. "Kostkę" - Włodzisława Psz^{cz}kowskiego - w lipcu 1944 r. W Powstaniu od pierwszej chwili w patrolu "Ewy Marii" - Ewy Orlikowskiej, aż do 14.VIII, kiedy na apel dra "Morwy" - Tadeusza Pogórskiego zgłosiła się do szpitala batalionowego, przy ul. Kilińskiego 3/5, do pracy przy rannych, następnie przy chor^{ych} na czerwonkę i w ob^ołudze kuchni dietetycznej.

Poległa 26.VIII.44, zasypała w pokoju rannych sanitariuszek na parterze domu przy Kilińskiego 3/5. Szczątki Jej i poległych razem z nią dziewcząt odkopane w maju 1945 r. /Złączenie nieduża skrzynka - gruzy zostały spalone przez Niemców po zajęciu przez nich Starego Miasta/ i pochowane na kwaterze batalionu na Powązkach Wojskowych /kwatera B 24/ w kwietniu 1947 r., tj. z chwilą uzyskania ^{Jej/} i poświęcenia przez kapelana powstańczego oddziału o. Tomasza Rostworowskiego.

Nazwiska równocześnie poległych 26.VIII.44 koleżanek i kolegi figurowały na wykonanym smolą ^{- czy farbą? -} napisie na reźtce muru ^{5/} obok zasypanego pokoju - aż do całkowitego wyburzenia terenu pod nową budowę.

I/114

Wymieniona m. in. w :

"Sanitety" - wspomnienia z Powstania pisane przez "Ankę" - Annę Szatkowską /ob. Bugnon/ i "Ewę Marię" - Ewę Orlikowską /ob. Krasnowolską/ w październiku-listopadzie 1944 /liczne wzmianki/;

"Harcerki 1939-1945" - lista strat / PWN, I wyd. - 1973, II wyd. - 1983/;

"Słownik uczestniczek walk o niepodległość Polski w latach 1939-1945" /PWN - 1988/;

Bożena Urbanek "Pielęgniarki i sanitariuszki w Powstaniu Warszawskim 1944 r." /PWN 1988/;

Robert Bielecki "Dwa bataliony powstańcze "Gustaw" i "Harnaś" /PIW 1989/;

wybór wspomnień

"Sanitariuszki batalionów "Gustaw" i "Harnaś" /oprac. T. Luboradzka i K. Mieczkowska; biogramy poległych E. Krasnowolska - 1994/.

Dr. Tadeusz Pogórski „Mowa” - „Bilans strat” (mzpis.)

Ewa Krasnowolska

Opracowała E. Krasnowolska -
prekazała dla Fundacji AK w Toruniu.
16. II. 2001.

T. 2591 / WSK

AK
W-ua
Miasto

ROWIŃSKA Aleksandra

zam. Kossowska

ps. „Teresa”

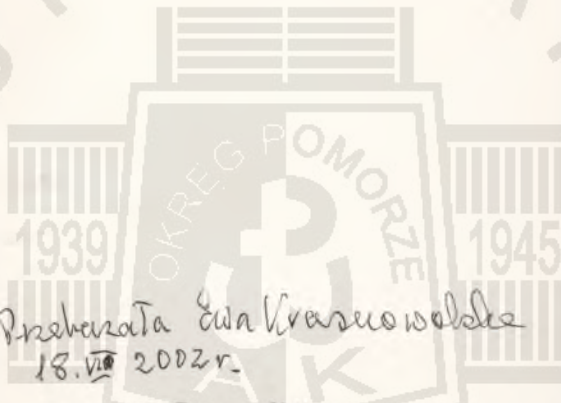
VI. FOTOGRAFIE

L.dz. 2909 BSK 02 ^{VI/2}

FUNDACJA

Przebiegata Ewa Kwaszewska
18. ~~vii~~ 2002 r.

+ 26. ~~viii~~ - 1944
Stare Miasto, Kibińskiego ul.

Aleksandra ROWIŃSKA
- KOSIOWSKA

"Kocesa" "Ola Męzathka"
Kamp. Harceńskie, bat. "Gustaw"

ROWIŃSKA Aleksandra

